

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTENYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELOPÍZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetéseket árszabály szerint.

A sajtó pártatlansága.

Mindannyian tudjuk, kiknek a befolyása alatt áll a magyar fővárosi sajtótermékek legnagyobb része. Azt is tudjuk, kik e sajtó külföldi és vidéki u. n. tudósítói, csekély kivétellel. Nem szükséges külön rámutatnunk arra, hogy e sajtó mennyi mindent szokott össze-vissza hazudozni, hiszen már szinte a köztudatba ment át annak a konstatálása, hogy az újság hazudik. Mert nincs az a megtörtént legegyszerűbb tény, amelyet az újságok a saját szájuk ize szerint a legkülönbözőkép ne közölnének. De vannak oly témák is, amelyekről ezek a lapok valamennyien egyféleképpen írnak. Ilyen téma például Oroszország. Talán a világ teremtése óta nem irtak annyit, nem hazudoztak annyit össze egy tárgyról, mint a mi fővárosi lapjaink nagy része, Oroszországról. Nincs az a rettenetesség, az a korrupciós fertő, amelyet ne fognának rá erre az államra. Nincs nap, hogy ne olvashatnánk valamit orosz korrupcióról, orosz vesztegetésről vagy más efélékről. Ugy, hogy a legtöbb újság olvasó embernél már szinte egy fogalomná vált a gázság és Oroszország fogalma.

Amidőn az elmúlt években Japán háborút viselt Oroszország ellen ezek a lapok nemcsak a legnagyobb simpathiával kísérték a japán győzelmeket, hanem ezt a faji gyűlöletet a legnagyobb mérvben felkeltették a magyar olvasóközönségben a keresztény Oroszország ellen és a simpathiát a pogány Japán mellett.

A magyar zsurnalisztika egy része szinte kéjelgett az orosz vereségeken és hozzá hazudott 50 percentet a faji szokás hatalmánál fogva azokhoz a híreihez, amelyek az orosz hadsereg korrupciójáról számoltak be. A már tendenciozusan a szerkesztőségekbe beküldött eme híreikhez azután ismét csak a faji zsurnalisztika szabályai szerint hozzátettek 50 percent

elferdítést, úgy, hogy a szegény olvasó egyszerűen elémült e hírek olvasásánál az oroszországi rettenetes korrupción.

A tény pedig egyszerűen az volt, hogy Oroszországban is előfordultak visszaélések a szállítások körül, mint mindenütt a világon háboru alkalmával. Egészen biztosak lehetünk, hogy Japánban is történtek ilyesmi; csak hogy ezekről a mi pártatlan sajtónk, ha tudomást is szerzett róluk, hallgatott mint a dinya a fűben... Aztán kérjük alázattal, loptak-e valaha Oroszországban egyszerre 600 milliót, mint a Panama csatornánál, vagy az egyházi vagyon elrablásánál, megszámlálhatatlan milliót Franciaországban? Miért nem méltóztatnak erről az utóbbiról írni; talán ez nem korrupció?

Az orosz-japán háboru befejeztével, amidőn Oroszországban egyes kormányzóságokban zavargások támadtak, ezek a sajtóorgánumok már Oroszország végpusztulásáról kezdtek írni, pedig ez csak egy pium desiderium volt, amely ugyanabból a forrásból fakadt, amelyből az a nagy simpathia a pogány Japán mellett. A zavargásokat erős kézzel elnyomták, ez a téma is megszűnt téma lenni, most hát nehogy a mesterségesen fölidézett közöndor Oroszország ellen valamiképp csökkenjen, felmelegítik régi híreiket, akár csak otthon a töltött káposztát. Nincs most már az az apró-cseprő oroszországi kihágás, amelyet elefánttá felfújva, ne közölnének ugyszólva naponta. Ha pedig még ilyesmi sem akad, akkor előveszik a régi dolgokat és mint tegnapi-tegnapelőtti megtörténeteket találják fel olvasóközönségük előtt.

A naiv lelkek, értjük ezek alatt az olvasóközönség nagy részét, pedig miután folyton olvas rettenetesnélrettenetesebb dolgokat Oroszországról, hát kezdi azt hinni, hogy ez a keresztény állam gyökeréig romlott, hogy ott kinszenvedés és pokol a polgár élete.

Pedig dehogy is az. Oroszország 140 milliónyi lakosa között legalább 134 millió megelégedettebben él, mint nálunk 20 millió között 10 millió. Hogy csakis oroszokról beszéljünk, annak a 100 milliónyi keresztény oroszoknak esze ágába se jut forradalmat csinálni, pedig ha az elégtelenség olyan nagy volna, mint azt egyes lapok feltüntetni szeretik, már rég meg kellett volna csinálnia.

Joggal kérdezhetjük ezért, mi az oka mindennek?

Semmi egyéb, mint egy indokolatlan fajszeretet. Oroszországban a zsidók érzik egyedül rosszul magukat. Nincsenek még teljesen egyenjogúsítva és nem juthatnak oly befolyáshoz, mint teszem azt nálunk. De ismerni kell az orosz zsidót. Ehez képest a lengyel kazár valódi angyal. Hiszen volt szerencsénk egynehányhoz, ha jól emlékszem a fiúmei bankrablás alkalmával. Miután pedig ez az elégteletlen faj Oroszországban, a melynek köréből kerül ki a legtöbb nihilista, állandóan oly jogokhoz akar jutni, amelyek érvényre jutásának az államhatalom minden erejéből ellenáll, hát konspirál az istenadta. Ezt pedig Oroszországban nem szeretik és ha reájönnek, akkor elküldik az ipséket oda, ahol sok a hó, vastag a jég és jó friss, hideg a levegő. A többi pedig annál jobban megfizettetik. Ezt meg ők nem igen szeretik, hát telejajgatják a világot keserveikkel.

De hogy még az oroszországi kazárok se érezhetik magukat oly rettenetesen, annak a bizonyítéka, hogy nem vándorolnak ki a mi szerencsénk Oroszországból. Ez az oka tehát az orosz gyűlöletnek és nem más. Pedig a mi izraelitáink ugyan csak nem köszönnék meg, ha az orosz kazárok közéjük települnének. Egyet száz ellen, hogy ők jajgatnának leginkább ennek a fajnak a ki-telepítése érdekében. Talán találó hasonlattal élünk, ha azt állítjuk, hogy az indusok ép oly joggal állíthatnák

A „Lombard és Zálogkölcson r. t.” helyiségei Teréz tér 83 sz. alatt vannak. Az intézet előleget nyújt beraktározott készárúkra és nyersterményekre. Jelzőkölcsonök, heti betétek, takarékbetétek. Zálogház nyitva reggel 8—12-ig, délután 2—6-ig.

mi rólunk, hogy barbárok, kegyetlenek vagyunk fajrokonaihoz, a cigányokhoz, mint amily jogon állítják a mi izraelitáink Oroszországról, ugyanezt azért, mert az izgága, konspiráló kazárokat nem kezeli keztyüs kézzel.

A mi cigánykérdésünknek Oroszországban a zsidókérdés felel meg, ennek a kezeléséhez pedig egyedül Oroszországnak van joga és ezt semmiféle faji szimpátia nem fogja befolyásolhatni. **Perid.**

Piukovits József felolvasása.

Eltekintve a céltól, melyért Piukovits József felolvasását tartja, más szempontokból is örülni kell e felolvasásnak. Örülnünk kell azért, mert mi szabadkaiak e tekintélyes férfutól halljuk majd Apponyi érdemeinek méltatását is, azót az Apponyit, akit a magyar nemzet testén élőködő férgek még akkor is gyaláznak, mikor az egész világ hődelaitai hajol meg lelképek fenkőlt szárnyalása és értelmének fenséges tudása előtt.

Reméljük, hogy Szabadkának magyarul érző polgárai, hogy elégtételt adjanak az itt is megtámadott nagy magyarunk s megtagadják a közösséget a galád támadókkal, tömegesen jelennek meg Piukovits József felolvasásán.

E felolvasás élvezet is lesz. Nagyműveltségű, a tapasztalatok helyes befogadására és kritikai méltatására képes, világlátott ember mondja el tapasztalatait oly utról, mely körülményeinél fogva kiválóan érdekes volt, mert magyarok diadalutja volt a világon át.

Szabadkán hallottunk már sok idecsalt, nagygyá fujt alaknak meghibbant agyvelő filozofusok írásaiból plagizált felolvasásait, melyeknek éretlen gyerkőcök vertek reklámot. A felolvasás után csak üresebb lett a hallgatók lelke. Most más élvezetekben lesz része közönségünknek. Olyanban, mely bizonyára büszkeséggel tölti majd meg lelkét s értelmét valóságokkal gazdagítja.

De ünneplhetni majd azt a férfit is, akinek szabadkai létére osztályrészült jutott az a dicsőség, hogy diadalutján kiérthette Apponyi Albertet s így az ünneplésekkel Szabadkának is meghozta a dicsőség részét.

A felolvasás április hó 11-én délután fél hat órákor lesz a Pest-szálloda nagytermében. Ott legyen mindenki, aki még magyarul érezni tud!

Tisza a megyei tisztviselőkért.

A belügyi tárcza költségvetésének első napja örömmünnepe volt a vármegyei tisztikarnak. Az egész vitát státuszrendezésük kérdése dominálta s az egész napisajtó, csekély kivétellel, az ő ügyükkel foglalkozott, általános rokonszenvvel emlékeztetve meg a megyei tisztikar tisztas munkájáról, nehéz helyzetéről.

A magunk részéről Tisza István gróf nagy beszédének tulajdonítjuk e hatást, aki nemcsak a megyei tisztviselők helyzetének sivárságát aposztrofálta, de konkrét javaslatokkal állt elő, a helyzet szanálására.

Tisza István gróf beszéde fényes elégtétel nemcsak a vármegyei tisztikarnak, de az Orsz. Egyesület vezetőségének is, amely következetes céltudatossággal törekedett arra, hogy országos vármegyei tisztikar — Tisza István gróf kijelentése szerint — ebben az ő saját egyéni érdekeit oly mélyen

érintő kérdésben is mindenkor, minden tekintetben férfias, méltóságos és tapintatos magatartást tanúsítson. Ezáltal érte el a vármegyei tisztikar azt, hogy elkerülte azt a sorsot, ami — habár méltatlanul is — a városi tisztikarnak jutott a komáromi városi tisztikar éleshangú határozatának épp ily éleshangú visszautasításával.

A tervezet, vagy amint Tisza István gróf nevezi, vázlat a tisztikar nagy zömére igazán kedvező s örömmel fogja elítölteni a tisztikar nagy többségét.

Marad azért mégis két csoport, amelynek beosztása első pillanatra is alul marad az eddigi várakozáson. Az egyik csoportbeliek a kisebb vármegyék alispánjai és főszolgabírái, I. aljegyzői, akik az osztályozás folytán sohasem juthatnak magasabb — V., illetőleg VI. — fizetési osztályba. Ezen azonban azt hisszük, könnyen lehet segíteni azáltal, ha nekik a 15 év utáni előléptetést engedélyezik.

A másik — nagyobb — csoport az árvászéki ülnöki kar az, amely jogi, tehát kettős képessége folytán lejjebb kerül az eddiginél, minek folytán a jelenlegi árvászéki tisztikar, nem fele-fele részben juthat be a VII-dikbe, hanem csak egyharmad részben, s még ezenfelül a VI-dik fizetési osztályba jutástól is örökre el van zárva az utjuk.

Ezen is lehet azonban segíteni és bizton reméljük, hogy Tisza István gróf zseniálitása épp oly mesterien fogja megoldani e kérdést is, mint ahogy a státuszrendezés egész komplexumát rendezte.

Mert ha vizsgáljuk e tervezetet, elmondhatjuk, hogy a státuszrendezés feletti vitaközös tengernyi szóróadatában nincs másik javaslat, amely egyszerűbben volna megvalósítható, mint ez a vázlat. Semmi nehézség a gyakorlati keresztülvitelben, s a fentemlített két hiányosság megjavítása után az egész vonalon végig senki sem panaszkodhat joggal azon, hogy rajta bármely sérelem esett volna.

Megnyugtató és méltányos e vázlatban foglalt tervezet. E révén megkapja a vármegyei tisztikar a bírákkl és a pénzügyi fogalmazó-személyzettel egyező státust. Megkapja a köztisztviselők sorában azt a helyet, amelyre a mult hagyományai, s a jelen becsületes munkájával rászolgált. Megkapja pedig mindezt, úgy, hogy az anyagi és erkölcsi előnyököt a közhangulat nem sajnálja a tisztikartól, nem irigylt tőle. E közhangulat megeremtésében a vármegyei tisztikar, s annak vezetősége egyaránt kivették részüket, de a legnagyobb érdeme ebben Tisza Istvánnak van, aki beszédével a vármegyei tisztikar háliját igazán kiérdemelte.

HIREK.

— **Felhívás!** A keresztény szociális egyesület folyó hó 9-én d. e. 10 órákor választmányi ülést tart. Tárgy: A tekepálya készítésének mikénti módja. Miután e fontos egyleti kérdéstről van szó, kérjük a választmányi tagok teljes számban való megjelenését. *Az elnökség.*

— **Képleleplezési ünnepély Szentfülöpön.** A Bácsbodrogvármegyei Gazdas. egyesület kebeléhez tartozó szentfülöp-i közösségi gazdakör folyó hó 23-dikán az anyaegyesület közreműködésével, dr. Pertschy Ferenc nyug. cs. és kir. főorvosorvos — mint a kör diszelnöke — tiszteletére aróképleleplezési ünnepélyt fog rendezni. Az ünnepélyen képviselve lesz a megye és az orvosi

főköszövetség is, mely utóbbinak dr. Pertschy az elnöke. Az ünnepélyre szóló meghívók a jövő hét folyamán kerülnek szétküldésre. Az ünnepély napján délből közös ebéd lesz, az azon való részvétel a községi gazdakör elnökségének legkésőbb április hó 20-ikáig bejelentendő.

— **Sántha György szabadságon.** Dr. Sántha György, a Maria Valéria kórház sebészeti osztályának orvosa folyó évi április hó 10-dikétől 30-dikáig szabadságot kapott. Dr. Sántha ezt a szabadságidejét Berlinben fogja tölteni, ahol résztvesz az orvos sebész, orthopedikus és röntgen kongresszuson.

— **Az új városhaza rendezése.** A mérnöki hivatalban ma bontották föl az új városhaza rendezésénél szükséges kövezés-, bontás- és aszfaltozásra az ajánlatokat. Beérkezett összesen hat ajánlat. A kövezés és bontásra három ugymint Karsay Bertalané 14,747 korona 30 filléért, Engél Ignácé 19,220 korona 30 filléért és Bleszák Andrásé 12,712 koronáért. A legolcsóbb ajánlattevő tehát Bleszák András. Az aszfaltozásra beérkezett a Magyar Aszfaltársaság Rt. (Budapest) ajánlata 289,245 korona 9. f., a The Neosautel budapesti cég 300,865 kor. 4 f. és a Magyar-Horvát Aszfaltársaság (Fiume) 303,848 kor. 92 filléért. Itt a legolcsóbb a Magyar Aszfaltársaság ajánlata.

— **A dévai áll. tanítóképzőintézet I. osztályában az 1911—12. évre több ingyenes földijas, ösztöndíjas és teljes fizetéses, bennlakással egybekötött hely van üresedésben.** Bővebb felvilágosítást szívesen ad az intézet igazgatósága.

— **Utánzásra méltó példa.** Ozv. Mündek Jánosné, csatlaljai földműves asszony Budapesten a Herminazárd. missionárius apácáknál szép velumot rendelt, s azt a plébánia templomának ajándékozta. A mindennapi áldozás megtermi nemes gyümölcsét, a szentségi Jézus iránti szeretetet, mely áldozatkésztségre nevel. Mióta ezen örégi jó szokás visszaállított, mindig több áldozatkésztséggel találkozni. Az oltárszentség áldozása kísérje az áldozatkésztségekkel.

— **Vége lesz a szabósztrájkoknak!** Az éjjel fél háromig egyezkedtek az ipartestületben a sztrájkoló szabómunkások és munkaadók. A tárgyalás eredménye reményt ad arra, hogy a sztrájk hamarosan véget fog érni. A napibérért dolgozók feltételeit a munkaadók elfogadták, csupán a ledolgozó munkásoknál a mellény és nadrágra volt egy kis differencia. Holnapra azonban már minden valószínűség szerint ez is elsimul és a szabadkai szabóműhelyekben ismét munkába lép a tü, cerna meg az olló.

— **Villámcsapás.** A változó időjárás furesán és vészthozóan köszöntött be április 4-én Tornyoson Ungár Ferenc földbírtokos majorjában. Azeap délután 6 óra tájban jégesővel s hatalmas ézengéssel valószínű nyári zivatar vonult át Tornyoson, félelmet gerjesztő villámlással és csattanásokkal. Az egyik villám beleütött Ungár Ferenc 25 öles nádfedélű gulya-istállójába, amely pár perc alatt lángba borult. Mintegy 50—60 drb marha volt bekötve a hatalmas istállóba. Ezek közül egy göbölly, két fias tehén, több borjú s két ló, összesen 13 drb elpusztult, a többit megmentették. Egy Csepella nevű szegény béres lánya egy lovas kocsin ott lévén atyjánál látogatóban, annak lova is bennégett.

— **Vak tűzilárma.** Tegnap este fél nyolc óra tájban a színházba menő publikumot azzal ijesztették, hogy tűz van a

Keresztények Hitelszövetkezete

I. kör, Egressy-utca, (Kovács Antal-féle ház.)

Elfogad takarékbetéteket kamatozásra. Folyósít **váltó, kötelezvény, annuitásos kölcsönöket** jutányos feltételek mellett :-

színházban. Kihívták a tüzoltókat is, akik csakhamar konstataáltak, hogy tüzről szó sincs. A Pest szálló egyik kéménye erősen szórta a szikrákat, ez adhatott okot a tüzilármára.

— **Ollóval szurkált.** Ivanics Miklós és Medgyanszky Mitó inasok tegnap este összeverekedtek, miközben Ivanics egy ollóval Medgyanszky karjába szurt. Az inas sérülése súlyos.

— **„Irtuk a mezei egereket“** — mondja a földművelésügyi miniszter. Körrendeletet adott ki, melyben utal arra, hogy az egerek egy része áttelelt, tehát az újabb elszaporodásuk valószínű. — Ennélfogva az ősszel a törvényhatóságok megbízottjaival szóban és írásban megállapított utmutatók alapján a gonosz férgeknek most újból irtani kell. Irtani annál is inkább, mert a miniszter jó magyar szokás szerint pár ezer egérhosszal frissiben elkésett. — Az általa valószínűnek tartott elszaporodás sok vidéken már teljes létszámmal bekövetkezett. Mindenfelől hallani panaszokat az egerek által okozott károkról és persze a bőrzén már javában kergetik a pockok a buza árát fölfelé. Pedig az máris olyan magas, hogy alig tud odáig felmászni az egér. A szegény ember meg éppen nem éri már fel se ésszel, se erővel.

A rendőrség szökevénye.

Utásokat inzultált.

Asszonyokat pofozott.

— Carusó a vasuti kocsiában. —

Saját tudósítónktól.

Tegnap számunkban már rövid hírből jeleztük, hogy a rendőrség udvaráról megszökött egy előállított részeg ember és a rendőrök fáradságos hajszát indítottak ellene.

Buday Antalnak hívják a rendőrség szökevényét. Harminnyolc esztendő, zombori illetőségű kőműves napszámos. Erős, kifejtett testű ember. Szegedről utazott tegnap a déli vonattal Szabadkán át Zomborba. Szegeden beszédett néhány pohár snapszot Budai Antal, úgy, hogy a vonatban kitűnő kedve kerekedett. Egy harmadosztályú kocsiában utazott több szegedi menyecske. Buday Antal ott legyeskedett a nők körül és mindegyiket inzultálta. Csipdesni kezdte őket, mint egy vérbeli Caruso. Az asszonyok eleinte csak türték Buday uram szemtelenségeit, de aztán egyszerűen ellenkeztek vele. Az udvariatlan ember erre a vele ellenkezőket egyszerűen felpofozta. Vagy három-négy asszonyt, lányt pofozott így föl a derék gavallér.

Végre a védtelen nők, mit tehettek egyebet, a vészfékre gondoltak. Mit tegyen egy nő, ha veszélyben van? Megnyomja a vészféket. Ezt tették ők is és Horgos-Királyhalom állomást elhagyva, megnyomták a vészféket. A vonat megállt, a katalozok ijedten berontottak a vészes kocsiába. A szemtelen Budayt egyszerűen lefogták, bevitték egy külön fülkébe és Szabadkáig ott tartották. Szabadkára érve átadták a rendőrségnek Buday Antalt.

A pályaudvari rendőrségről a Damjanich utcai rendőrségre vitték a hatalmas erejű embert, akivel két erős rendőr alig bírt.

Itt az udvaron hagyták őt. Gondolták, hogy berugott ember, hadd józanodjék ki. Budai azonban nem volt annyira berugva, hogy nem tudta volna mit csinál. Egy őrizetlen pillanatban átvette magát a magas, öles kőfalon, melyen át a Horváth ház udvarára jutott. Innen aztán kijutott az utcára. De a rendőrök észrevették a szökést. Csakhamar utána rohantak vagy öten és a Rákóczy-, Mátyás-utcaán hajszolták végig. Nagy-nehezen sikerült elcsipni és bevinni. A rendőrségen kényszerzubbonyt adtak rá, mivel örült ember benyomását kelti.

Buday a kényszerzubbonyt pillanat alatt szétszakította. Ekkor a rendőrök zárkába csukták a hatalmas erejű embert továbbbi intézkedésig.

Titokzatos halál a bérkocsiban.

Betegség vagy mérég?

Saját tudósítónktól.

Titokzatos haláleset történt ma kora reggel az ötödik körben. Egy idegen, eddig még ismeretlen nevű ember beszállt egy fiakkerbe, hogy kivitesse magát a kórházba. Alig foglalt azonban helyet a kocsis ülésében, halva maradt.

Az esetről tudósításunk a következő:

Kovács János, bérkocsis ma reggel hat óra tájt azzal állított be az ötödik köri rendőrlaktanyába, hogy a bérkocsijában halva fekszik egy ember. Poljácovics rendőrbiztos azonnal kiment és miután meggyőződött a fiakkeros állításáról, telefonált a mentőknek. Ezek ki is jöttek, de már a halál biztos volt. Az élesztési kísérletek hiábavalók voltak.

A nyomozás megállapította, hogy a fiakkerben meghalt ember tegnap este az V. kör Halasi utcán lakó Juhász Ferencné szül. Rajkó Tóza lakására bekopogtatott. Juhászné ajtót nyitott az idegen előtt, aki csontavéri lakosnak mondta magát és kérte Juhászné, hogy adjon neki éjjeli szállást, mert beteg ember és reggel be akar menni a szabadkai Mária-Valéria kórházba.

Juhászné könyörületből szállást adott az idegennek, aki a nevét sem mondta be a szállásdíjának, hanem szépen lefeküdt és elaludt. Éjjel többször felkelt és arról panaszkodott, hogy elviselhetetlen neki az élet, a betegség nagyon kínozza, ő előbb-utóbb meghal már, ha nem, úgy végez magával, öngyilkos lesz.

Reggel öt órakor felkelt, megköszönte az éjjeli szállást és el akart menni a kórházba. Mivel azonban nagyon gyenge volt, Juhászné azt ajánlotta, hogy kocsiin menjen. Gilhoze András ment kocsit és elhívta Kovács János bérkocsist. Az ötödik kör, 755. számú ház előtt ült a bérkocsiba az idegen. Alig foglalt helyet az ülésen, holtan fordult le róla.

A mentők bevitték hulláját a bajai temető hullaházába. A boncolás fogja megállapítani a halál okát. Lehetséges, hogy öngyilkosság esete forog fejjén és az idegen megrégezte magát.

A rendőrség megindította a nyomozást az idegen kiléte után.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kaffkáné Hegyesi Mari.

Pénteken és szombaton nevezetes két est lesz a szabadkai színház színpadán. E két estén lép föl a Nemzeti Színház hírneves tragikája, Kaffkáné Hegyesi Mária a Stuart Mária és a Vörös Talár c. darabokban. Elvezetes, nevezetes esték lesznek ezek és a szabadkai intelligens publikum lázas izgalommal készül rá. A művésznőt méltó ünnepeletésben akarja részesíteni a szabadkai publikum, mert hisz Kaffkáné Hegyesi Máriát legszebb emlékei — a dicső gyermekkor — Szabadkához fűzik. O maga Milanóban, a forró, tüzes olasz városban született és atyjával, aki egyszerű közkatona volt, került Szabadkára. Itt járt az áll. tanítónőképzőintézetrel egybekapcsolt gyakorló iskolába, ahol Szántó Edéné nyug. tanítónő is tanította. Már az iskolában nagyon mutatkoztak a színpadra való képességei. A műkedvelői előadások starja volt. Mikor Krecsányi Ignác szintársulata itt időzött a városban, a kis Hegyesi Mari egyszerűzött a társulathoz kardiós nőnek és mint ilyen először a szabadkai színház színpadán lépett föl. Később aztán nagy művésznő lett. Sokáig volt Kolozsvárott, ahonnan Paulay vitte föl Pestre, ahol most a Nemzeti Színház tragikája.

Az övéi közé, ismerősei közé jön Szabadkára ez a még mindig széparou, sötéthaju olasz lánykából lett magyar művésznő és ezek az ismerősök szeretettel várják, fogadják őt.

A Kossuth utca egyik kirakatában gyönyörű emlékmű díszleg, melyet a mű-

vésznő tisztelői készíttettek. Aczél Henrik és Liuba Kornél iparművészekkel. Az emlékmű nagy bőralapon levő rézveretű baborkoszorú. Az alapot izléses bődíszítés takarja. Közepén a következő felírás van:

„Márványos, érces asszonyerők, szent szenvedélyek, bus bánkódások életre keltő nagy művésznőjének forró rózsaszín árnyasesték felejthetetlen emlékkéül adják a szabadkaiak!“

A kis szökevény.

Tavasz van — és bár a csuf idő éppen ellenkezőre, hideg, havas tére enged következtetel, színdarabok mégsem szeretnek szerepet tanulni. Mindenesetre jobb a kávéházban filkózni, blattozni, mint szerepet tanulni, de már engedjék meg az igen tisztes és színművésznők, a szerep se kutyá és ha már kiállnak a „világot jelentő deszkákra“, legalább a szerepet tanulják meg. Tegnap este a Kis szökevény című operettet adták elő botrányos készültséggel, szerepemtudással, rendezési hibákkal stb. vegyest. Ezt a régi, szép zenéjű operettet teljesen tönkretették a szabadkai színházban. Megmutatták, hogy hogyan nem szabad adni ezt a darabot. Az a készültséggel, szerepemtudással, kapkodás, lőtás-futás igazán méltán bosszanthatta a — szerencsére — nem nagy számban megjelent közönséget. A szereplők mind-mind nagyon rosszul játszottak, énekeltek. Különösen rossz volt a női kar, amely nem tanulta be az egyes táncokat, énekeket és így kínos felsüléseket aratott. Borbély Lili volt még az összes szereplők közül a legjobb. Megtanulta szerepét és ez most érdemszámba megy. Martinek Ilona gyenge hangjával, ügyetlen, műkedvelői játékaival bosszantotta a publikumot. Szathmáry az első felvonást átízleltelenkedte, a többiben tűrhető volt. Aktuális kupléi is tetszettek. Dobos, Szentiványi, Deák, Erdős egyik rosszabb volt a másiknál. Még legjobb volt a „rablovak“ egyesülete: Telekán, Szalma és Tóth, akik érces, erős hangjukkal föllármázták a publikumot eszen — alvásából. Jobbay nagyon fess és elegáns volt. Eszkelni azonban még most sem tud. Főleműltést érdemel Földes, aki a bogarász szerepében sikerült alakítást nyújtott. A rendezésben több hiba, szabálytalanság volt. Általános derűtlenséget keltett, hogy az első felvonás végén felhangzó hangkongás alatt a kulisszák mögött egy üvegkarang nagy reccsással összetört. Pedig csak parafadugóval kongatták. Így tehát a direktornak huszonöt krajoár kára is lett. Mondom, ez a csőrömpölés általános derűtlenséget váltott ki nemcsak a publikumból, de a szereplőkből is. A harmadik felvonásban a közönséggel való pajtáskodás — értjük is a szerpentin dobálást — elmaradhatott volna. A közönség nem kíváncsi arra, hogy a segédkardiós helyettesjelölt kivel szimpatizál a nézőtérén. A rendező egy kicsit nyissa ki a szemét és — lásson. (rj.)

* **Nem mondhatnók!** Az „Est“ c. fővárosi ujság tegnap este megjelenő számában olvassuk:

* **Primadonnából kabarédiva.** Előbb a szegedieknek, majd a szabadkaiaknak volt dédelgetett primadonnája, Felhő Rózi, a ki csakugyan a legelső a vidéki primadonnák sorában. Felhő Rózi azonban úgy látszik, megunt a vidéken termő babérokat, erre vall legalább, hogy felszerződött a fővárosba, Nagy Endre kabaréjába. A primadonnával különben tárgyalásokat folytat a Vigszínház is, a melyek ha eredményre vezetnek, Felhő Rózi tagja lesz egy a színháznak, mint a kabarénak.

Ehhez a reklámhírhez csak az megjegyzésünk, hogy nem mondhatnók Felhő Rózit a szabadkaiak „dédelgetett kedvencének!“ Láttuk 3 este és éppen nem dédelgették. Sőt, sőt!

Színházi műsor:

Csütörtök: Kis szökevény.

Péntek: Stuart Mária, Hegyesi Máriaival.

Szombat: Vörös talár, Hegyesi Máriaival.

Hirdetmény.

Alulírott zárgondnok közhírré teszem, hogy a szabadkai 9166. sz. betétben 6000. hrsz. alatt foglalt VI. kör 307. számú házat és udvart a szabadkai kir. Törvényszéknek mint telekkönyvi hatóságnak 4216/1911. számú végzésében foglalt utasításához képest **1911. április 12-én délután 3 órakor nyilvános árverésen** Dr. Brenner József ügyvéd irodájában (I. Kör Kazinczi utca) a leg többet ígérőnek készpénzfizetés mellett azonnal bére adom és hogy a bérszerződés csak bírói jóváhagyás után válik joghatályossá.

Szabadkán, 1911. április hó 6-án.

Róghich István
zárgondnok

1761.-1-1

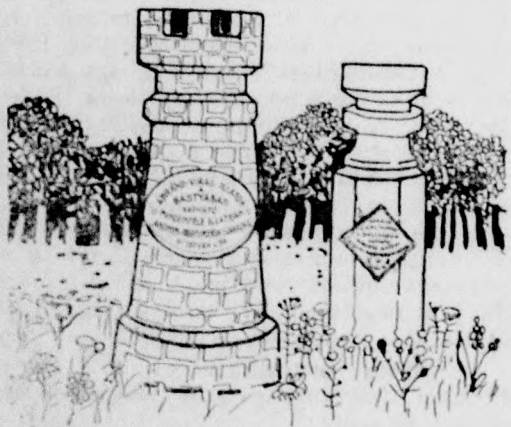
Kamélia-permetezőnek

∴ egyedüli elárusítója ∴
Bartek Károly
réműves
(Damjanich-utca 614. szám),
a kinél
permetező-részek is kaphatók.
Javitásokat
∴ jutányosan elfogad. ∴

1784-6-10

FIGYELEM! FIGYELEM!

Husvétli locsolóvíz
és **parfümök**
legolcsóbban beszerezhetők

Műszaki iroda és Vállalat
vegyipari osztályánál. ∴:
Szabadka, VI., István-utca 96. szám.
Telefonszám: 4-12.
Ugyanitt mindenféle virágolaj,
illúziók is kaphatók.
Kifogyott flvegcsék legmérsékeltébb árban
utántöltve.

Ózv. Király gy. Balázné Halason levő

Eresztő-pusztai **birtokát** mellék-
82 hold tanyás épületek

kel örök áron eladja; 5 hold dohány engedel-
délyvel, szántó, kaszáló és legelővel. ∴:

Értekezhetni lehet Arany János-utca 16.

szám alatt Halason. 1758-5-5

LEANDEREK

nagyobb mennyiségben
megvételre

kerestetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szőlővessző-eladás

Egészséges, fajtiszta, ősszel sze-
dett, sima Olasz Rizling 100000
drb és Kövidinka 40000 drb

ezre 6 koronáért;

fehér Szlankamenka

(Magyarka) 20000 darab

ezre 8 koronáért;

kapható Kovács Antal

Szabadkai Takarékpénztár

és Népbank pénztárnokánál.

Tisztelettel értesitem az igen
tisztelt hölgyközönséget, hogy külföldi
utamról hazaérkezve raktáron tartom a
legmodernebb, legizlésesebb
uj divatu modell-kalapokat.

Fővárosi munkaerőkkel rendelkezem és a
hölgyközönségnek a modellek után való
utánzatát gyorsan pontosan és
szolid árban eszközölöm.

Szíves pártfogást kér:

Tóth Vilma,

női kalapáros.

1744-15-7

Szabadka, Kossuth-u. 19.

Meghívó.

A „Máv. Barátság Dalkör”

folyó hó 9-én d. e. 9 órakor

az „Erzsébet-szállodában”

rendes évi közgyűlést tart,

melyre az összes tagokat tisz-

telettel meghívja az ∴ ∴ ∴

1768-2-1

Elnökség.

Urak, hölgyek és

gyermekek

érdeke, hogy cipő-

szükségletüket

Pendzsits Györgynél

szerezzék be.

SZABADKA,

főter Farkas J. ház.

Rendeléseket

vidékre is készítik,

gyorsan és pontosan.

Kunbaján, a piactéren egy

üzlethelyiség

1911. év június 1-ére kiadó. Bővebb

felvilágosítással Thomann Jakab

borbély-mester szolgál. 1755-5-5

Nagymennyiségű

FEHÉR BOR

kitűnő fajbor, kívánt mennyiségben

1908. évi termés

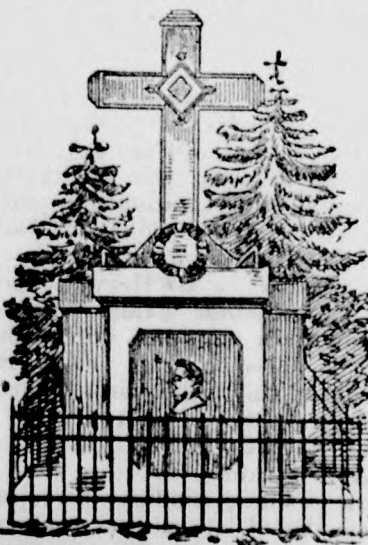
olesón kapható Martinovics

Béla bácsalmási szőlőjében.

Tudakozódhatni az eladónak szabadkai laká-
sán: VI., Odor-u. 121 sz., vagy kiut a szőlőben

Ajánlom saját készítményű

SIRKÖVEIMET

a legolcsóbb gyári árban.

Elvállalok mindennemű **KOFARAGÓ-**

ÉS GIPSZ-MUNKÁKAT,

betűk kivésését és aranyozását.

∴: Költségvetések és rajzok díjtalanul. ∴:

Egyben felkérem a nagyérdemű közönsé-
get, hogy mielőtt bárhol sarkövet venne,
győződjék meg olesó áraitól.

Fekete Dezső

∴: Szabadka, Deák-utca ∴:

Pinkovich-ház ~~szomszéd~~ (Huspiac.)

Gál Péter temetk. váll. mellett.